

Wyroby budowlane.

Dz.U.2014.883 z dnia 2014.07.02

Status: Akt obowiązujący

Wersja od: 20 kwietnia 2016 r. do: 31 grudnia 2016 r.

USTAWA

z dnia 16 kwietnia 2004 r.

o wyrobach budowlanych ¹

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady wprowadzania do obrotu lub udostępniania na rynku krajowym wyrobów budowlanych, zasady kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku oraz określa właściwość organów w zakresie wykonywania zadań administracyjnych i obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. Urz. UE L 88 z 04.04.2011, str. 5), zwanego dalej "rozporządzeniem Nr 305/2011".

2. ² Do akredytacji, autoryzacji i notyfikacji jednostek uczestniczących w procesie oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 4 i 5 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku (Dz. U. poz. 542).

Art. 2.

Ilekoć w ustawie jest mowa o:

- 1) wyrobie budowlanym - należy przez to rozumieć wyrób budowlany, o którym mowa w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 2) ³ (uchylony);
- 3) ⁴ (uchylony);
- 4) ⁵ (uchylony);

- 5) ⁶ znaku budowlanym - należy przez to rozumieć znak wskazujący, że wyrób budowlany oznaczony tym znakiem może być udostępniany na rynku krajowym i stosowany przy wykonywaniu robót budowlanych;
- 6) producencie - należy przez to rozumieć także upoważnionego przedstawiciela producenta;
- 7) sprzedawcy - należy przez to rozumieć dystrybutora, o którym mowa w art. 2 pkt 20 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 8) właściwym organie - należy przez to rozumieć organy nadzoru budowlanego, stosownie do ich właściwości, określonej w art. 11, 13 i 14;
- 9) kontrolowanym - należy przez to rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.), u którego prowadzi się kontrolę wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu;
- 10) ⁷ wprowadzeniu do obrotu - należy przez to rozumieć wprowadzenie do obrotu, o którym mowa w art. 2 pkt 17 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 11) ⁸ wycofaniu z obrotu - należy przez to rozumieć wycofanie z obrotu, o którym mowa w art. 2 pkt 23 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 12) ⁹ udostępnianiu na rynku krajowym - należy przez to rozumieć każde dostarczanie wyrobu budowlanego w celu dystrybucji lub zastosowania na rynku krajowym w ramach działalności handlowej, odpłatnie lub nieodpłatnie;
- 13) ¹⁰ zasadniczych charakterystykach - należy przez to rozumieć zasadnicze charakterystyki, o których mowa w art. 2 pkt 4 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 14) ¹¹ właściwościach użytkowych wyrobu budowlanego - należy przez to rozumieć właściwości użytkowe wyrobu budowlanego, o których mowa w art. 2 pkt 5 rozporządzenia Nr 305/2011;
- 15) ¹² krajowej ocenie technicznej - należy przez to rozumieć udokumentowaną, pozytywną ocenę właściwości użytkowych tych zasadniczych charakterystyk wyrobu budowlanego, które zgodnie z zamierzonym zastosowaniem mają wpływ na spełnienie podstawowych wymagań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.), przez obiekty budowlane, w których wyrób będzie zastosowany;
- 16) ¹³ zamierzonym zastosowaniu - należy przez to rozumieć zamierzone zastosowanie, o którym mowa w art. 2 pkt 14 rozporządzenia Nr 305/2011, albo zamierzone zastosowanie wyrobu budowlanego określone w Polskiej Normie wyrobu lub krajowej ocenie technicznej.

Art. 3.

1. Organem opiniodawczo-doradczym Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w sprawach wyrobów budowlanych jest Rada Wyrobów Budowlanych.

2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego:

- 1) powołuje i odwołuje członków Rady Wyrobów Budowlanych spośród osób:
 - a) rekomendowanych przez izby samorządów zawodowych architektów i inżynierów budownictwa, organizacje zrzeszające producentów wyrobów budowlanych oraz osób wskazanych przez jednostki oceny technicznej lub
 - b) dysponujących szczególną wiedzą techniczną, ekonomiczną lub prawną w sprawach wyrobów budowlanych;
- 2) powołuje przewodniczącego Rady Wyrobów Budowlanych spośród jej członków;
- 3) nadaje regulamin określający organizację i tryb działania Rady Wyrobów Budowlanych;
- 4) przekazuje ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa roczne sprawozdanie z działalności Rady Wyrobów Budowlanych.

3. W posiedzeniach Rady Wyrobów Budowlanych bierze udział przedstawiciel ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

4. Członkom Rady Wyrobów Budowlanych nie przysługuje wynagrodzenie z tytułu udziału w pracach i w posiedzeniach Rady Wyrobów Budowlanych oraz zwrot kosztów przejazdu i noclegów.

Rozdział 2¹⁵

Wprowadzenie do obrotu lub udostępnianie na rynku krajowym wyrobów budowlanych¹⁵

Art. 4.

¹⁶ Wyrób budowlany może być wprowadzony do obrotu lub udostępniany na rynku krajowym, jeżeli nadaje się do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych, w zakresie odpowiadającym jego właściwościom użytkowym i zamierzonemu zastosowaniu co oznacza, że jego właściwości użytkowe umożliwiają prawidłowo zaprojektowanym i wykonanym obiektom budowlanym, w których ma on być zastosowany w sposób trwały, spełnienie podstawowych wymagań, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane.

Art. 5.

1. Wyrób budowlany objęty normą zharmonizowaną lub zgodny z wydaną dla niego europejską oceną techniczną, może być wprowadzony do obrotu lub udostępniany na rynku krajowym wyłącznie zgodnie z rozporządzeniem Nr 305/2011. Wzór oznakowania CE

określa załącznik II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008, str. 30).

2. Wyrób budowlany nieobjęty normą zharmonizowaną, dla której zakończył się okres koegzystencji, o którym mowa w art. 17 ust. 5 rozporządzenia Nr 305/2011, i dla którego nie została wydana europejska ocena techniczna, może być wprowadzony do obrotu lub udostępniany na rynku krajowym, jeżeli został oznakowany znakiem budowlanym, którego wzór określa załącznik nr 1 do ustawy.

3. Wyrób budowlany nieobjęty zakresem przedmiotowym zharmonizowanych specyfikacji technicznych, o których mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia Nr 305/2011, może być udostępniany na rynku krajowym, jeżeli został legalnie wprowadzony do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz w Turcji, a jego właściwości użytkowe umożliwiają spełnienie podstawowych wymagań przez obiekty budowlane zaprojektowane i budowane w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych, oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej. Wraz z wyrobem budowlanym udostępnianym na rynku krajowym dostarcza się informacje o jego właściwościach użytkowych oznaczonych zgodnie z przepisami państwa, w którym wyrób budowlany został wprowadzony do obrotu, instrukcje stosowania, instrukcje obsługi oraz informacje dotyczące zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa, jakie ten wyrób stwarza podczas stosowania i użytkowania.

Art. 6.
(uchylony).

Art. 6a.
Ocenę i monitorowanie jednostek notyfikowanych prowadzi Polskie Centrum Akredytacji.

Art. 6b.
1. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa wyznaczy, w drodze decyzji, jednostki oceny technicznej (JOT), o których mowa w art. 29 rozporządzenia Nr 305/2011, upoważnione do wydawania europejskich ocen technicznych dla grup wyrobów budowlanych wymienionych w Załączniku IV Tabela 1 do tego rozporządzenia, oraz monitoruje działania i kompetencje wyznaczonych jednostek, w tym spełnienie obowiązku określonego w art. 30 ust. 2 rozporządzenia Nr 305/2011.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, jest wydawana na wniosek instytutu badawczego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 185, poz. 1092) spełniającej wymagania

dla jednostek oceny technicznej, określone w Załączniku IV Tabela 2 do rozporządzenia Nr 305/2011.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) oznaczenie instytutu badawczego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych składającego wniosek, jego siedzibę i adres;
- 2) określenie zakresu przedmiotowego wniosku poprzez wskazanie grup wyrobów budowlanych wymienionych w załączniku IV Tabela 1 do rozporządzenia Nr 305/2011.

4. Do wniosku dołącza się informacje i dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań, o których mowa w ust. 2, stosownie do zakresu przedmiotowego wniosku.

5. Decyzja, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) oznaczenie jednostki oceny technicznej oraz siedzibę i adres tej jednostki;
- 2) zakres właściwości jednostki oceny technicznej poprzez wskazanie grup wyrobów budowlanych, o których mowa w ust. 1.

6. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, w drodze decyzji, ogranicza zakres właściwości albo uchyla decyzję, o której mowa w ust. 1, w przypadku stwierdzenia, że jednostka oceny technicznej przestała spełniać wymagania, o których mowa w ust. 2.

Art. 7.

1. Przy dokonywaniu oceny zgodności, o której mowa w art. 8 ust. 1, można stosować następujące metody:

- 1) wstępne badanie reprezentatywnego wzorca wyrobu (badanie typu) prowadzone przez producenta lub akredytowaną jednostkę;
- 2) badanie próbek pobranych w zakładzie produkcyjnym, prowadzone przez producenta lub akredytowaną jednostkę, zgodnie z ustalonym planem badań;
- 3) badanie sondażowe próbek pobranych w zakładzie produkcyjnym, w obrocie handlowym lub na budowie, prowadzone przez producenta lub akredytowaną jednostkę;
- 4) badanie przez producenta lub akredytowaną jednostkę próbek z partii przygotowanej do wysłania albo dostarczonej odbiorcy;
- 5) wewnętrzną (zakładową) kontrolę produkcji;
- 6) wstępną inspekcję zakładu produkcyjnego i zakładowej kontroli produkcji przez akredytowaną jednostkę;
- 7) dozorowanie, ocenę i akceptację zakładowej kontroli produkcji przez akredytowaną jednostkę.

2. (uchylony).

3. (uchylony).

Art. 8.

1. Oznakowanie wyrobu budowlanego znakiem budowlanym jest dopuszczalne jeżeli producent, mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego upoważniony przedstawiciel, dokonał oceny zgodności i wydał, na swoją wyłączną odpowiedzialność, krajową deklarację zgodności z Polską Normą wyrobu albo aprobatą techniczną. Ocena zgodności obejmuje właściwości użytkowe wyrobu budowlanego, odpowiednio do jego przeznaczenia, mające wpływ na spełnienie przez obiekt budowlany wymagań podstawowych.

2. Wyrób budowlany wytwarzany tradycyjnie, na określonym terenie przy użyciu metod sprawdzonych w wieloletniej praktyce, przeznaczony do lokalnego stosowania, zwany dalej "regionalnym wyrobem budowlanym", może być oznakowany znakiem budowlanym, na wyłączną odpowiedzialność producenta.

3. O uznaniu, że dany wyrób budowlany jest regionalnym wyrobem budowlanym, orzeka, w drodze decyzji, na wniosek producenta, właściwy wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego.

4. Oznakowanie znakiem budowlanym regionalnego wyrobu budowlanego jest dopuszczalne wyłącznie po uzyskaniu decyzji, o której mowa w ust. 3, oraz wydaniu, przez producenta, na jego wyłączną odpowiedzialność, oświadczenia, że wyrób budowlany został wytworzony w sposób, o którym mowa w ust. 2, i nadaje się do stosowania zgodnie z przeznaczeniem.

5. Producent jest obowiązany do przechowywania krajowej deklaracji zgodności i innych dokumentów związanych z wprowadzeniem do obrotu wyrobu budowlanego, o którym mowa w art. 5 ust. 2.

6. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposoby:

- 1) deklarowania zgodności wyrobów budowlanych;
- 2) znakowania wyrobów budowlanych znakiem budowlanym.

7. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 6, określa się w szczególności:

- 1) tryb deklarowania zgodności oraz wymagane systemy oceny zgodności dla poszczególnych grup wyrobów, mając na uwadze metody, o których mowa w art. 7 ust. 1;
- 2) zawartość i wzór krajowej deklaracji zgodności;
- 3) zakres informacji dołączanej do wyrobu budowlanego znakowanego znakiem budowlanym.

8. ¹⁸ Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz krajowe systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych,

biorąc pod uwagę Załącznik V do rozporządzenia Nr 305/2011 oraz art. 36 i art. 37 tego rozporządzenia;

2) grupy wyrobów budowlanych objętych obowiązkiem sporządzania krajowej deklaracji oraz właściwe dla tych grup krajowe systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych, biorąc pod uwagę Tabelę 1 Załącznika IV do rozporządzenia Nr 305/2011 oraz inne wyroby budowlane o szczególnym znaczeniu dla spełniania podstawowych wymagań przez obiekty budowlane, a także wpływ wyrobu budowlanego lub grupy wyrobów budowlanych na spełnienie podstawowych wymagań przez obiekt budowlany, w którym te wyroby są stosowane, oraz ustalenia Komisji Europejskiej dotyczące systemów oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych dla poszczególnych grup wyrobów budowlanych i ich zastosowań;

3) wzór i treść krajowej deklaracji oraz sposób jej dostarczania lub udostępniania odbiorcy, biorąc pod uwagę zawartość deklaracji właściwości użytkowych oraz zasady jej dostarczania określone w art. 6 oraz w art. 7 rozporządzenia Nr 305/2011;

4) sposób znakowania wyrobów budowlanych znakiem budowlanym oraz zakres informacji towarzyszących temu znakowi, biorąc pod uwagę zasady i warunki umieszczania oznakowania CE określone w rozporządzeniu Nr 305/2011.

Art. 9.

1. Aprobaty technicznej udziela się dla wyrobu budowlanego, dla którego nie ustanowiono Polskiej Normy wyrobu, albo wyrobu budowlanego, którego właściwości użytkowe, odnoszące się do wymagań podstawowych, różnią się istotnie od właściwości określonej w Polskiej Normie wyrobu, objętego:

- 1) mandatem udzielonym przez Komisję Europejską na opracowanie norm zharmonizowanych lub wytycznych do europejskich aprobat technicznych;
- 2) wykazem, o którym mowa w ust. 7.

2. Aprobaty technicznej udziela się odpłatnie, na koszt wnioskodawcy, na czas określony dla wyrobu budowlanego, dla którego nie ustanowiono Polskiej Normy wyrobu, albo wyrobu budowlanego, którego właściwości użytkowe, odnoszące się do wymagań podstawowych, różnią się od właściwości określonych w Polskiej Normie wyrobu.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do zmiany lub przedłużenia ważności aprobaty technicznej.

4. Aprobata techniczna jest udzielana na podstawie oceny właściwości użytkowych i przewidywanej trwałości należycie zidentyfikowanego wyrobu budowlanego, potwierdzonych, w zależności od potrzeb, badaniami, obliczeniami, oględzinami, opiniami ekspertów i innymi dokumentami, z zastosowaniem przepisów szczególnych, w tym techniczno-budowlanych i Polskich Norm wyrobów.

5. Jednostki organizacyjne udzielające aprobat technicznych są obowiązane przekazywać bezzwłocznie do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego informację o udzielonej aprobacie, która powinna zawierać:

- 1) numer aprobaty technicznej;
- 2) nazwę wyrobu budowlanego;
- 3) określenie wnioskodawcy;
- 4) określenie rodzaju wyrobu budowlanego, jego typu i przeznaczenie;
- 5) wskazanie okresu ważności aprobaty technicznej.

6. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób udzielania, zmiany i uchylania aprobat technicznych;
- 2) jednostki organizacyjne upoważnione do ich wydawania;
- 3) wysokość odpłatności z tytułu weryfikacji wniosku o udzielenie aprobaty technicznej;
- 4) sposób ustalania odpłatności za przeprowadzone czynności związane z udzielaniem, zmianą lub przedłużeniem ważności aprobaty technicznej.

7. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa może określić, w drodze rozporządzenia, wykaz wyrobów budowlanych, nieobjętych mandatami, o których mowa w ust. 1 pkt 1, dla których możliwe jest ustanowienie aprobaty technicznej, na wniosek jednostki organizacyjnej upoważnionej do wydawania aprobat technicznych.

8. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 6, należy uwzględnić, że postępowanie aprobacyjne powinno być prowadzone w sposób najmniej uciążliwy dla wnioskodawców i zapewnić podejmowanie bezstronnych rozstrzygnięć, a ustalone opłaty za przeprowadzone czynności związane z udzielaniem, zmianą lub przedłużeniem ważności aprobaty technicznej powinny odpowiadać rzeczywistym kosztom tych czynności.

11. ¹⁹ Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, mając na uwadze konieczność zapewnienia wydawania krajowych ocen technicznych dla wyrobów budowlanych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 8, wyznacza, w drodze decyzji, krajowe jednostki oceny technicznej, upoważnione do wydawania krajowych ocen technicznych, oraz monitoruje działania i kompetencje jednostek upoważnionych do wydawania tych ocen.

12. ²⁰ Decyzję, o której mowa w ust. 11, wydaje się na wniosek instytutu badawczego, jeżeli spełnia wymagania dotyczące jednostek do spraw oceny technicznej określone w Tabeli 2 Załącznika IV do rozporządzenia Nr 305/2011. Ponadto, instytut badawczy powinien wykazać się znajomością Polskich Norm wyrobów w zakresie wnioskowanej właściwości oraz metod badań i obliczeń dla wyrobów budowlanych.

13. ²¹ Wniosek, o którym mowa w ust. 12, zawiera:

- 1) oznaczenie instytutu badawczego składającego wniosek, jego siedzibę i adres;

- 2) określenie zakresu przedmiotowego wniosku przez wskazanie wyrobów budowlanych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 8.
14. ²² Do wniosku, o którym mowa w ust. 12, dołącza się oświadczenie o spełnieniu wymagań określonych dla krajowej jednostki oceny technicznej oraz dokumenty potwierdzające spełnienie tych wymagań.
15. ²³ Decyzja, o której mowa w ust. 11, zawiera w szczególności:
- 1) oznaczenie krajowej jednostki oceny technicznej, jej siedzibę i adres;
 - 2) określenie zakresu właściwości przez wskazanie wyrobów budowlanych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 8.
16. ²⁴ Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, w drodze decyzji, ogranicza zakres właściwości krajowej jednostki oceny technicznej albo uchyla decyzję, o której mowa w ust. 11, w przypadku stwierdzenia, że jednostka przestała spełniać w części albo w całości wymagania niezbędne do uzyskania upoważnienia do wydawania krajowych ocen technicznych.
17. ²⁵ Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa prowadzi wykaz jednostek upoważnionych do wydawania krajowych ocen technicznych oraz zamieszcza go w Biuletynie Informacji Publicznej.

Art. 10.

1. Dopuszczone do jednostkowego zastosowania w obiekcie budowlanym są wyroby budowlane, z wyłączeniem wyrobów, o których mowa w art. 5 ust. 1, wykonane według indywidualnej dokumentacji technicznej, sporządzonej przez projektanta obiektu lub z nim uzgodnionej, dla których producent wydał oświadczenie, że zapewniono zgodność wyrobu budowlanego z tą dokumentacją oraz z przepisami.
2. Indywidualna dokumentacja techniczna, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać opis rozwiązania konstrukcyjnego, charakterystykę materiałową i informację dotyczącą projektowanych właściwości użytkowych wyrobu budowlanego oraz określać warunki jego zastosowania w danym obiekcie budowlanym, a także, w miarę potrzeb, instrukcję obsługi i eksploatacji.
3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:
 - 1) nazwę i adres wydającego oświadczenie;
 - 2) nazwę wyrobu budowlanego i miejsce jego wytworzenia;
 - 3) identyfikację dokumentacji technicznej;
 - 4) stwierdzenie zgodności wyrobu budowlanego z dokumentacją techniczną oraz przepisami;
 - 5) adres obiektu budowlanego (budowy), w którym wyrób budowlany ma być zastosowany;

- 6) miejsce i datę wydania oraz podpis wydającego oświadczenie.

Rozdział 3²⁶

Organy właściwe w zakresie kontroli i postępowania administracyjnego w sprawie wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym oraz obowiązki tych organów²⁶

Art. 11.

²⁷ Organami właściwymi w sprawach wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym, w zakresie uregulowanym w niniejszej ustawie, oraz organami nadzoru rynku, w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, są:

- 1) wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego;
- 2) Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego.

Art. 12.

²⁸ Do podstawowych obowiązków właściwych organów należy kontrola wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym wyrobów budowlanych, prowadzenie postępowań administracyjnych w tym zakresie oraz wykonywanie zadań, o których mowa w art. 59 ust. 3 i ust. 4 pkt 2 i 3 oraz art. 62 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

Art. 13.

1. Do obowiązków wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego należy:

- 1) prowadzenie kontroli planowych i doraźnych;
- 2) ²⁹ prowadzenie postępowań administracyjnych w pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 14 ust. 3a;
- 3) udział w kontrolach prowadzonych przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego - na jego wezwanie;
- 4) zlecenie badań pobranych w toku kontroli próbek wyrobów budowlanych;
- 5) ³⁰ przekazywanie Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego informacji o wynikach zleconych badań próbek, przeprowadzonych kontrolach wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym oraz wydanych postanowieniach i decyzjach, a także o wydanych opiniach, o których mowa w pkt 6;
- 6) wydawanie dla organów celnych opinii o wyrobach budowlanych.

2. Wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego sporządza wojewódzki roczny plan kontroli i przedkłada go do zatwierdzenia Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego, do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok objęty planem.
3. Wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego wprowadza do planu, o którym mowa w ust. 2, zadania wskazane przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
4. Wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego sporządza sprawozdanie z wykonania planu, o którym mowa w ust. 2, uwzględniając kontrole doraźne, i przekazuje je do końca marca roku następnego Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego. W sprawozdaniu należy zawrzeć informacje sprawozdawcze przekazywane Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanemu dalej "Prezesem UOKiK".
5. Wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego może wezwać powiatowego inspektora nadzoru budowlanego do przeprowadzenia kontroli wskazanej budowy lub robót budowlanych w zakresie stosowania określonych wyrobów budowlanych.

Art. 14.

1. Do obowiązków Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego należy:

- 1) prowadzenie Krajowego Wykazu Zakwestionowanych Wyrobów Budowlanych;
- 2) zatwierdzanie wojewódzkich rocznych planów kontroli;
- 3) przedstawianie Prezesowi UOKiK do zaopiniowania okresowych planów kontroli wprowadzonych do obrotu wyrobów budowlanych, o których mowa w art. 5 ust. 1;
- 4) sporządzanie i przekazywanie Prezesowi UOKiK rocznych sprawozdań z przeprowadzonych kontroli wprowadzonych do obrotu wyrobów budowlanych, o których mowa w art. 5 ust. 1;
- 5) ³¹ gromadzenie informacji o wynikach zleconych badań próbek, przeprowadzonych kontrolach wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym, wydanych postanowieniach, decyzjach i opiniach;
- 6) kontrola działania wojewódzkich organów nadzoru budowlanego;
- 7) prowadzenie punktu kontaktowego do spraw wyrobów budowlanych, o którym mowa w art. 10 rozporządzenia Nr 305/2011.

2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego może:

- 1) sporządzać roczne plany kontroli;
- 2) prowadzić kontrole planowe i doraźne;
- 3) zlecać badania pobranych, w toku kontroli, próbek wyrobów budowlanych;

- 4) ³² wydawać wojewódzkim inspektorom nadzoru budowlanego wytyczne i zalecenia dotyczące kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym oraz sprawować nadzór nad ich realizacją;
- 5) ³³ wydawać wojewódzkim inspektorom nadzoru budowlanego wytyczne i zalecenia, zapewniające jednolitość postępowań w sprawach wyrobów budowlanych.

3. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego może wezwać wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego do:

- 1) udziału w prowadzonej kontroli, o której mowa w ust. 2 pkt 2;
- 2) przeprowadzenia doraźnej kontroli w określonym zakresie;
- 3) wprowadzenia do wojewódzkiego rocznego planu kontroli określonych zadań.

3a. ³⁴ Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego może prowadzić postępowania administracyjne w pierwszej instancji na podstawie ustaleń dokonanych w wyniku kontroli. W takim przypadku wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego nie wszczyna postępowania administracyjnego.

4. ³⁵ Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres informacji o wynikach zleconych badań próbek, przeprowadzonych kontrolach wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym, wydanych postanowieniach, decyzjach i opiniach, przekazywanych przez wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego,
- 2) sposób i termin przekazywania tych informacji
 - mając na uwadze potrzebę monitorowania systemu kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym.

Art. 14a.

Organy administracji publicznej w zakresie swojej właściwości są obowiązane do współdziałania z organami nadzoru budowlanego w sprawach kontroli wyrobów budowlanych.

Art. 15.

1. W Krajowym Wykazie Zakwestionowanych Wyrobów Budowlanych, zwanym dalej "Wykazem", są gromadzone dane i informacje dotyczące wyrobów budowlanych podlegających oznakowaniu znakiem budowlanym, niezgodnych z wymaganiami określonymi w niniejszej ustawie, a w szczególności:

- 1) dane umożliwiające identyfikację zakwestionowanego wyrobu budowlanego;
- 2) informacje o:

- a) rodzaju i zakresie niezgodności zakwestionowanego wyrobu budowlanego,
- b) środkach, jakie zastosowano w odniesieniu do zakwestionowanego wyrobu budowlanego,
- c) zagrożeniach, jakie może spowodować zakwestionowany wyrób budowlany, wraz z określeniem tych zagrożeń.

2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego dokonuje wpisów do Wykazu w przypadku wydania decyzji ostatecznych, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2 oraz w art. 31 ust. 1 pkt 2 i ust. 2.

3. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, na wniosek wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego lub z urzędu:

- 1) usuwa wpis w Wykazie, w przypadku gdy producent, importer lub sprzedawca udowodni, że wycofał z obrotu wszystkie egzemplarze zakwestionowanego wyrobu budowlanego, lub w przypadku gdy niezgodności zakwestionowanego wyrobu budowlanego z wymaganiami określonymi w niniejszej ustawie zostały usunięte, nie wcześniej jednak niż w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzje, na podstawie których dokonano wpisu, stały się ostateczne;
- 2) może usunąć wpis w Wykazie, w przypadku gdy producent, importer lub sprzedawca zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, nie wcześniej jednak niż po upływie 24 miesięcy od dnia dokonania wpisu;
- 3) ³⁶ może usunąć wpis w Wykazie po upływie 5 lat od dnia dokonania wpisu.

4. Wykaz jest publicznie dostępny.

5. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego może, w każdym czasie, podać do publicznej wiadomości informacje zawarte w Wykazie.

6. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia Wykazu.

7. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, powinno określać w szczególności:

- 1) wzór Wykazu;
- 2) sposób dokonywania i usuwania wpisów w tym Wykazie;
- 3) niezbędne informacje o decyzjach, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2 oraz w art. 31 ust. 1 pkt 2 i ust. 2.

Art. 15a.

1. Właściwy organ niezwłocznie przekazuje Prezesowi UOKiK kopie decyzji ostatecznych, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2, art. 31 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2 oraz art. 31a ust. 3, dotyczących wyrobów budowlanych podlegających oznakowaniu CE.

2. Prezes UOKiK na podstawie kopii decyzji ostatecznych, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2, art. 31 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2 oraz art. 31a ust. 3, dotyczących wyrobów budowlanych podlegających oznakowaniu CE, dokonuje wpisu do rejestru wyrobów niezgodnych z wymaganiami lub stwarzających zagrożenie, o którym mowa w art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku, zwanego dalej "rejestrem".

3. Prezes UOKiK, na wniosek właściwego organu usuwa wpis z rejestru, w przypadku gdy producent, importer lub sprzedawca:

- 1) wykaże, że wykonał decyzje, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2, art. 31 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2 oraz art. 31a ust. 3, dotyczące wyrobów budowlanych podlegających oznakowaniu CE, nie wcześniej jednak niż w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzje, na podstawie których dokonano wpisu, stały się ostateczne;
- 2) zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, nie wcześniej jednak niż po upływie 24 miesięcy od dnia dokonania wpisu.

Rozdział 4 ³⁸

Kontrola i postępowanie administracyjne w sprawie wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym wyrobów budowlanych ³⁸

Art. 16.

1. Właściwy organ wszczyna kontrolę z urzędu, a w przypadku wyrobów budowlanych, o których mowa w art. 5 ust. 1, również na wniosek Prezesa UOKiK.

1a. Postępowanie w sprawie wyrobów budowlanych niespełniających wymagań określonych w niniejszej ustawie wszczyna się z urzędu, na podstawie ustaleń kontroli.

2. Właściwy organ lub osoba działająca z jego upoważnienia, zwane dalej "kontrolującym", mają prawo wstępu na teren budowy, teren obiektów i do pomieszczeń, w których znajdują się wyroby budowlane i dokumenty objęte zakresem kontroli.

2a. ³⁹ Właściwy organ, na zasadach określonych w art. 25 ust. 2-6, w celu ustalenia czy wyrób budowlany posiada deklarowane właściwości użytkowe, może pobierać nieodpłatnie próbki wyrobu budowlanego u sprzedawcy oraz z wyrobów budowlanych składowanych na terenie budowy, jeżeli budowa jest prowadzona w ramach działalności gospodarczej inwestora lub obiekt budowlany jest wznoszony w celu wprowadzenia go do obrotu, a także budowy prowadzonej z wykorzystaniem środków publicznych oraz zlecać ich badanie. Wyniki badań próbek wyrobu budowlanego mogą stanowić podstawę wszczęcia kontroli.

3. ⁴⁰ W kontroli prowadzonej przez właściwy organ, a dotyczącej wyrobów budowlanych, o których mowa w art. 5 ust. 1, może uczestniczyć pracownik Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, upoważniony przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za zgodą organu prowadzącego kontrolę, lub przedstawiciel właściwego organu państwa

członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Turcji, do czynności którego stosuje się przepisy niniejszego rozdziału dotyczące osoby kontrolującej.

Art. 17.

1. Kontrole wyrobów budowlanych przeprowadza się w siedzibie kontrolowanego lub w miejscu wykonywania jego działalności, w czasie jej wykonywania oraz w obecności kontrolowanego lub osoby przez niego upoważnionej.

1a. Czynności kontrolne są prowadzone po okazaniu kontrolowanemu albo osobie przez niego upoważnionej legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

2. Kontrola lub poszczególne czynności kontrolne, za zgodą kontrolowanego, mogą być przeprowadzane również w siedzibie organu jeżeli może to usprawnić prowadzenie kontroli.

3. ⁴¹ Kontrola dotyczy wyłącznie wyrobu budowlanego, prawidłowości jego oznakowania, oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobu budowlanego oraz jego zamierzonego zastosowania.

3a. ⁴² Kontrolę wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku krajowym prowadzi się zgodnie z programem kontroli albo jako kontrolę doraźną.

3b. Kontrolę prowadzą co najmniej dwie osoby.

3c. Kontrolę należy prowadzić, stosując najprostsze metody i w sposób najmniej uciążliwy dla kontrolowanego.

4. Kontrolowany oraz inne podmioty posiadające dowody lub informacje niezbędne do ustalenia, czy wyrób budowlany spełnia wymagania określone niniejszą ustawą, są obowiązani do przekazania tych dowodów i udzielenia informacji na żądanie organu prowadzącego kontrolę.

5. Żądanie, o którym mowa w ust. 4, powinno zawierać:

- 1) określenie rodzaju dowodów oraz rodzaju i zakresu informacji, którego dotyczy;
- 2) wskazanie celu żądania;
- 3) określenie terminu udostępnienia dowodów lub udzielenia informacji;
- 4) pouczenie o skutkach nieudostępnienia żądanych dowodów lub informacji albo udostępnienia dowodów lub informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Art. 18.

1. ⁴³ W trakcie kontroli kontrolujący może żądać od kontrolowanego producenta albo importera przedstawienia:

- 1) deklaracji właściwości użytkowych lub krajowej deklaracji;

- 2) nazwy i adresu zakładu, w którym wyrób budowlany jest wytwarzany, a w przypadku wyrobów importowanych nazwy i adresu producenta;
- 3) karty charakterystyki lub informacji o substancjach zawartych w wyrobie budowlanym, o których mowa odpowiednio w art. 31 lub art. 33 rozporządzenia REACH;
- 4) ogólnego opisu wyrobu budowlanego, schematów, instrukcji stosowania, instrukcji obsługi oraz informacji dotyczących zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa, jakie wyrób budowlany stwarza podczas stosowania i użytkowania.

2. ⁴⁴ Kontrolujący może dodatkowo żądać od producenta dokumentacji technicznej, o której mowa w art. 11 ust. 1 rozporządzenia Nr 305/2011 oraz w art. 10a ust. 1, a w przypadku importera wyznaczyć termin udostępnienia tej dokumentacji.

3. W trakcie kontroli kontrolujący może żądać od kontrolowanego sprzedawcy:

- 1) wskazania nazwy i adresu producenta, importera lub sprzedawcy, od którego nabył wyrób budowlany;
- 2) ⁴⁵ dokumentów, instrukcji, informacji i opisów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 i 4.
- 3) ⁴⁶ (uchylony).

4. ⁴⁷ W przypadku gdy kontrolowany wyrób budowlany może stwarzać zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, kontrolujący może żądać od kontrolowanego sprzedawcy, jeżeli producent lub importer ma siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przedstawienia, w wyznaczonym terminie, dokumentacji technicznej, o której mowa w art. 11 ust. 1 rozporządzenia Nr 305/2011 oraz w art. 10a ust. 1.

5. W trakcie kontroli kontrolujący może ponadto:

- 1) badać dokumenty w zakresie objętym kontrolą oraz żądać od kontrolowanego sporządzenia ich kopii oraz tłumaczeń na język polski, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli;
- 2) dokonywać oględzin wyrobów budowlanych w zakresie objętym kontrolą;
- 3) legitymować osoby w celu stwierdzenia ich tożsamości, jeżeli jest to niezbędne na potrzeby kontroli;
- 4) żądać od kontrolowanego udzielenia w wyznaczonym terminie pisemnych lub ustnych wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli;
- 5) przesłuchiwać osoby w charakterze strony, świadka lub biegłego, jeżeli jest to niezbędne do wyczerpującego wyjaśnienia okoliczności sprawy;
- 6) zasięgać opinii biegłych, jeżeli jest to niezbędne na potrzeby kontroli;
- 7) zabezpieczać dowody, wyroby budowlane, pomieszczenia lub środki przewozowe;
- 8) pobierać nieodpłatnie próbki wyrobów budowlanych do badań.

6. Kontrolowany jest obowiązany:

- 1) umożliwić kontrolującemu dokonanie czynności kontrolnych, o których mowa w ust. 5;
- 2) potwierdzić zgodność kopii dokumentów z oryginałami.

Art. 19.

1. Informacje uzyskane przez właściwy organ w trakcie kontroli lub postępowania administracyjnego nie podlegają ujawnieniu, jeżeli przekazujący je wskaże przyczynę, z powodu której wnioskuje o ich nieujawnienie.
2. Informacje uzyskane w trakcie kontroli lub postępowania administracyjnego, objęte tajemnicą producenta, importera lub sprzedawcy, rozumiane jako nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne oraz organizacyjne producenta, importera lub sprzedawcy bądź inne informacje, co do których producent, importer lub sprzedawca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności, mogą być wykorzystane wyłącznie do celów, dla których zostały zgromadzone.
3. Jeżeli zachodzi potrzeba ujawnienia informacji, o których mowa w ust. 1 lub 2, oraz dowodów uzyskanych w trakcie kontroli lub postępowania administracyjnego, właściwy organ lub Prezes UOKiK - w przypadku wyrobów, o których mowa w art. 5 ust. 1, ujawni je w zakresie niezbędnym do wyjaśnienia podjętych rozstrzygnięć.

Art. 20.

1. Kontrolujący jest uprawniony, za okazaniem legitymacji służbowej, do wstępu na teren jednostki kontrolowanej, poruszania się po tym terenie oraz znajdujących się tam obiektach i pomieszczeniach.
2. Do kontrolującego stosuje się przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujące w jednostce kontrolowanej.

Art. 21.

1. Wyniki kontroli kontrolujący dokumentuje w protokole kontroli.
2. Kontrolujący jest obowiązany zapoznać kontrolowanego lub osobę przez niego upoważnioną z treścią protokołu.
3. Protokół podpisują kontrolujący oraz kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona, w której obecności przeprowadzono kontrolę.
4. Jeden egzemplarz protokołu przekazuje się, za pokwitowaniem, kontrolowanemu lub osobie przez niego upoważnionej, w której obecności przeprowadzono kontrolę, a drugi pozostawia się w aktach sprawy.
5. W razie odmowy podpisania lub odbioru protokołu kontrolujący sporządzający protokół powinien zrobić o tym adnotację w protokole, podając, jeżeli jest to możliwe, przyczynę odmowy.

6. Kontrolowany może zgłosić uwagi bezpośrednio do protokołu kontroli lub wnieść je na piśmie, w terminie 7 dni od dnia przedstawienia protokołu do podpisu.
7. Właściwy organ jest obowiązany ustosunkować się do uwag zgłoszonych do protokołu kontroli niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.
8. O braku uwag do protokołu należy zrobić adnotację w protokole.

Art. 21a.

1. W przypadku dokonania oględzin lub przeprowadzenia innych dowodów kontrolujący sporządza odrębne protokoły. Przepisy art. 21 stosuje się odpowiednio.
2. O sporządzeniu odrębnego protokołu należy zrobić adnotację w protokole kontroli.

Art. 21b.

Kontrolujący mogą, z urzędu lub na wniosek kontrolowanego, prostować błędy pisarskie i rachunkowe bądź inne oczywiste pomyłki przez dokonanie adnotacji w protokole kontroli lub odrębnym protokole, o którym mowa w art. 21a ust. 1, opatrzonej datą i podpisem osoby dokonującej adnotacji.

Art. 22.

1. Właściwy organ może, w drodze postanowienia, dokonać zabezpieczenia dowodów na czas niezbędny do realizacji zadań kontroli. Na postanowienie przysługuje zażalenie.
2. Zabezpieczeniu, o którym mowa w ust. 1, podlegają w szczególności dokumenty, informacje oraz wyroby budowlane, jeżeli stanowią lub mogą stanowić dowód nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli.
3. Właściwy organ, który wydał w I instancji postanowienie, o którym mowa w ust. 1, stwierdza jego wygaśnięcie, jeżeli ustały przyczyny powodujące konieczność zabezpieczenia dowodów.

Art. 22a.

Zabezpieczenia dowodów wykonuje się w odniesieniu do:

- 1) wyrobów budowlanych - przez opatrzenie plombami, pieczęciami lub innymi znakami urzędowymi oraz przekazanie ich do przechowania kontrolowanemu lub jego przedstawicielowi, z zastrzeżeniem pkt 2, albo przez ich przechowywanie w zabezpieczonym pomieszczeniu kontrolowanego lub właściwego organu, w warunkach właściwych dla poszczególnych rodzajów wyrobów budowlanych;
- 2) dokumentów, ewidencji, informacji i innych rzeczy niebędących wyrobami budowlanymi oraz wyrobów budowlanych, które mogą być dowodami w sprawach - przez:

- a) oddanie na przechowanie kontrolowanemu lub osobie go reprezentującej w zamkniętym i zabezpieczonym pomieszczeniu,
 - b) opieczetowanie lub nałożenie innych znaków urzędowych i oddanie na przechowanie osobom, o których mowa w lit. a,
 - c) złożenie na przechowanie w pomieszczeniu właściwego organu;
- 3) pomieszczeń - przez ich zamknięcie oraz nałożenie plomb, pieczęci lub innych znaków urzędowych;
- 4) produktów niebezpiecznych - przez ich umieszczenie w pomieszczeniach i w warunkach spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych;
- 5) środków przewozowych - przez opieczetowanie lub nałożenie innych znaków urzędowych.

Art. 22b.

1. Postanowienie dotyczące zabezpieczenia dowodów, o którym mowa w art. 22, powinno zawierać określenie terminu zabezpieczenia.
2. Jeżeli jest to możliwe, termin zabezpieczenia wyrobów powinien być określany z uwzględnieniem terminów gwarancji oraz innych terminów określających ważność lub trwałość wyrobu budowlanego.

Art. 22c.

1. ⁴⁸ Właściwy organ może, w drodze postanowienia, dokonać zabezpieczenia wyrobu budowlanego przed dalszym przekazywaniem, jeżeli:
 - 1) ⁴⁹ kontrolowany nie przedstawi deklaracji, informacji oraz dokumentacji technicznej, związanych z kontrolowanym wyrobem budowlanym, o których mowa w art. 18 ust. 1-4, albo
 - 2) ⁵⁰ dokumenty wskazują, że wyrób budowlany może nie spełniać wymagań określonych niniejszą ustawą, albo,
 - 3) dokonane przez kontrolującego oględziny wyrobu budowlanego wskazują, że wyrób budowlany może nie spełniać wymagań określonych niniejszą ustawą, albo
 - 4) posiadane przez organ (kontrolującego) dowody, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, wskazują, że właściwości użytkowe wyrobu są niezgodne z deklarowanymi.
2. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie.
3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, traci ważność po upływie 2 miesięcy od dnia doręczenia kontrolowanemu.

4. ⁵¹ Organ, który wydał w pierwszej instancji postanowienie, o którym mowa w ust. 1, stwierdza, w drodze postanowienia, jego wygaśnięcie przed upływem 2 miesięcy od dnia doręczenia, jeżeli ustały przyczyny uzasadniające zabezpieczenie wyrobu budowlanego.
5. ⁵² Zabezpieczenia wyrobu budowlanego dokonuje się przez opieczętowanie oraz sporządzenie inwentaryzacji w formie protokołu. Przepis art. 22a stosuje się odpowiednio.

Art. 23.

1. W związku z wykonywaniem czynności kontrolnych kontrolujący korzysta z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.
2. Właściwy miejscowo komendant Policji jest obowiązany, na wniosek właściwego organu, do zapewnienia kontrolującemu pomocy Policji w trakcie wykonywania kontroli.

Art. 23a.

⁵³ Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy, z wyłączeniem pobierania próbek wyrobu budowlanego, o którym mowa w art. 16 ust. 2a, stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Art. 24.

Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób przygotowania kontroli, wzór upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, wzory protokołów kontroli oraz oględzin uwzględniając zakres i rodzaj przeprowadzanej kontroli oraz zapewniając możliwość identyfikacji organu kontroli i osób wykonujących czynności kontrolne oraz możliwość identyfikacji kontrolowanego i identyfikacji wyrobu budowlanego objętego kontrolą.

Art. 25.

1. ⁵⁴ Właściwy organ może poddać wyrób budowlany, zabezpieczony zgodnie z art. 22c, badaniom lub zlecić ich przeprowadzenie w zakresie wynikającym z dokumentów i dowodów określonych w art. 22c ust. 1, w celu ustalenia, czy posiada on deklarowane przez producenta właściwości użytkowe.
2. W celu ustalenia, czy wyrób budowlany spełnia wymagania określone niniejszą ustawą, można pobierać próbki wyrobu budowlanego, w ilościach niezbędnych do przeprowadzenia badań.
3. Pobranie próbki wyrobu budowlanego stwierdza się przez sporządzenie protokołu.
4. Równocześnie z pobraniem próbki wyrobu budowlanego należy, z zastrzeżeniem ust. 6, pobrać i zabezpieczyć dodatkową próbkę kontrolną wyrobu budowlanego z tej samej partii w ilości odpowiadającej ilości pobranej do badań.

5. Próbką kontrolną jest przechowywana przez kontrolowanego, do czasu jej zwolnienia przez właściwy organ, w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości lub cech charakterystycznych wyrobu budowlanego.

6. Próbkę kontrolną nie pobiera się, jeżeli:

- 1) pobranie próbki byłoby utrudnione z uwagi na wartość, rodzaj lub niewielką ilość wyrobu budowlanego;
- 2) przechowanie próbki w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości lub cech charakterystycznych wyrobu budowlanego jest niemożliwe.

Art. 26.

1. ⁵⁵ Właściwy organ może zlecić badanie pobranych próbek wyrobu budowlanego lub próbek kontrolnych akredytowanemu laboratorium, albo - w przypadku, gdy żadne laboratorium nie posiada akredytacji w zakresie kontrolowanego wyrobu budowlanego - laboratorium właściwej przedmiotowo jednostki oceny technicznej lub laboratorium właściwej przedmiotowo krajowej jednostki oceny technicznej. Badanie próbki kontrolnej przeprowadza się na wniosek kontrolowanego.

2. Po przeprowadzeniu badań sporządza się sprawozdanie z badań, które dołącza się do protokołu kontroli.

3. Jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że wyrób budowlany nie spełnia wymagań określonych niniejszą ustawą, kontrolowany jest obowiązany do uiszczenia opłaty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań. Do kosztów tych zalicza się koszty badań przeprowadzonych przez laboratoria, o których mowa w ust. 1, oraz koszty transportu i przechowywania próbki.

4. Opłatę, o której mowa w ust. 3, właściwy organ ustala, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie. Opłatę uiszcza się w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia. W przypadku nieuiszczenia jej w terminie podlega ona ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

5. Opłata, o której mowa w ust. 3, stanowi dochód budżetu państwa.

6. W przypadku gdy przeprowadzone badania wykazały, że wyrób budowlany spełnia wymagania określone niniejszą ustawą, koszty przeprowadzonych badań ponosi Skarb Państwa.

7. ⁵⁶ Wyniki badań próbek, o których mowa w ust. 1, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego publikuje, w formie komunikatu, w Biuletynie Informacji Publicznej Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego.

Art. 27.

1. Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób pobierania oraz badania próbki wyrobu budowlanego;
- 2) wzór protokołu pobrania próbki wyrobu budowlanego lub próbki kontrolnej;
- 3) sposób zabezpieczenia próbek wyrobu budowlanego i próbek kontrolnych;
- 4) wzór sprawozdania z badań;
- 5) sposób postępowania z pozostałościami po próbkach;
- 6) sposób ustalania, uiszczania i zwrotu opłaty, o której mowa w art. 26 ust. 3.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, należy uwzględnić, że sposób pobierania próbki nie może stanowić nadmiernego utrudnienia dla kontrolowanego, sposób zabezpieczenia próbki powinien zapewnić jej ochronę przed zniszczeniem lub uszkodzeniem, a koszty badań powinny odpowiadać rzeczywistym kosztom pobrania, badania, transportu i przechowywania próbki.

Rozdział 5

Art. 28.
(uchylony).

Art. 29.
(uchylony).

Art. 30.

1. Właściwy organ, w wyniku kontroli u sprzedawcy, w przypadku stwierdzenia, że wyrób budowlany nie spełnia wymagań określonych w niniejszej ustawie, wydaje:

- 1) ⁵⁷ postanowienie zakazujące dalszego udostępniania wyrobu budowlanego przez sprzedawcę, wyznaczając termin usunięcia określonych nieprawidłowości, albo
- 2) ⁵⁸ decyzję zakazującą dalszego udostępniania wyrobu budowlanego przez sprzedawcę oraz decyzję nakazującą wycofanie z obrotu tego wyrobu przez producenta lub importera, albo
- 3) ⁵⁹ decyzję nakazującą wycofanie z obrotu wyrobu budowlanego przez sprzedawcę, jeżeli producent lub importer ma siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

1a. ⁶⁰ Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przysługuje zażalenie.

2. ⁶¹ W przypadku nieusunięcia w terminie nieprawidłowości określonych w postanowieniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, właściwy organ zakazuje, w drodze decyzji, obrotu wyrobem budowlanym.

3. Decyzje, o których mowa w ust. 1 i 2, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

4. Decyzje, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2, przekazuje się niezwłocznie organowi właściwemu ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania producenta lub importera wyrobu budowlanego, stanowiącego przedmiot decyzji. Organ ten jest obowiązany do przeprowadzenia niezwłocznie kontroli tego wyrobu u producenta lub importera.

Art. 31.

1. Właściwy organ, w wyniku kontroli u producenta albo importera, w przypadku stwierdzenia, że wyrób budowlany nie spełnia wymagań określonych w niniejszej ustawie, wydaje:

- 1) ⁶² postanowienie zakazujące dalszego udostępniania wyrobu budowlanego, wyznaczając termin usunięcia określonych nieprawidłowości, albo
- 2) ⁶³ decyzję nakazującą wycofanie z obrotu wyrobu budowlanego, albo
- 3) ⁶⁴ decyzję nakazującą ograniczenie udostępniania wyrobu budowlanego użytkownikowi, konsumentowi i sprzedawcy.

1a. ⁶⁵ Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przysługuje zażalenie.

2. ⁶⁶ W przypadku nieusunięcia w terminie nieprawidłowości określonych w postanowieniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, właściwy organ nakazuje, w drodze decyzji, wycofanie z obrotu wyrobu budowlanego.

3. Decyzje, o których mowa w ust. 1 i 2, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 31a.

1. ⁶⁷ W decyzjach nakazujących wycofanie z obrotu wyrobu budowlanego, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 i art. 31 ust. 1 pkt 2, właściwy organ może nakazać producentowi, importerowi lub sprzedawcy odkupienie wyrobu budowlanego na żądanie osób, które faktycznie nim władają.

2. W decyzjach, o których mowa w ust. 1, właściwy organ może nakazać powiadomienie przez stronę postępowania konsumentów lub użytkowników wyrobu budowlanego o stwierdzonych niezgodnościach z wymaganiami określonymi niniejszą ustawą, określając termin i sposób ich powiadomienia.

3. W przypadku wydania decyzji stwierdzającej, że wyrób budowlany nie spełnia wymagań określonych niniejszą ustawą, właściwy organ może nakazać, w drodze decyzji, zniszczenie wyrobu budowlanego na koszt producenta, importera lub sprzedawcy, jeżeli producent lub

importer mają siedzibę poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o ile w inny sposób nie można usunąć zagrożeń spowodowanych przez ten wyrób.

4. ⁶⁸ Postanowienia i decyzje, o których mowa w art. 30 i art. 31, wydaje się w zależności od rodzaju stwierdzonych niezgodności wyrobu budowlanego z wymaganiami określonymi niniejszą ustawą oraz od stopnia zagrożenia powodowanego przez wyrób budowlany, mając na celu, w szczególności, zapobieżenie powstaniu zagrożenia lub usunięcie już istniejącego oraz zapewnienie bezpieczeństwa, zdrowia i życia użytkowników obiektów budowlanych, a także ochronę środowiska.

5. ⁶⁹ W przypadku stwierdzenia niezgodności, o których mowa w art. 59 rozporządzenia Nr 305/2011, albo w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w oznakowaniu znakiem budowlanym, braku oznakowania znakiem budowlanym, braku krajowej deklaracji lub jej nieprawidłowego sporządzenia oraz w przypadku, gdy dokumentacja techniczna jest niekompletna lub niedostępna u kontrolowanego, właściwy organ wydaje postanowienie, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1 albo w art. 31 ust. 1 pkt 1, wyznaczając termin usunięcia nieprawidłowości.

Art. 32.

Właściwy organ wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, jeżeli:

- 1) stwierdzi, że wyrób budowlany spełnia wymagania określone niniejszą ustawą;
- 2) niezgodność wyrobu budowlanego z wymaganiami określonymi niniejszą ustawą została usunięta albo wyrób ten został wycofany z obrotu;
- 3) postępowanie z innych przyczyn stało się bezprzedmiotowe.

Art. 32a.

⁷⁰ W przypadku gdy po wydaniu decyzji, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2 oraz w art. 31 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, niezgodności wyrobu budowlanego z wymaganiami określonymi niniejszą ustawą zostały usunięte lub wyrób budowlany został wycofany z obrotu, właściwy organ na wniosek producenta, importera lub sprzedawcy, w drodze decyzji, stwierdza:

- 1) usunięcie niezgodności wyrobu budowlanego z wymaganiami określonymi niniejszą ustawą albo
- 2) wycofanie z obrotu wyrobu budowlanego.

Art. 33.

1. ⁷¹ Stronami w postępowaniu administracyjnym są: producent, importer lub sprzedawca wyrobu budowlanego.

2. Organizacja społeczna może występować z żądaniem dopuszczenia do udziału w postępowaniu administracyjnym tylko w przypadku, gdy strona postępowania jest członkiem

tej organizacji. Przepisów art. 31 § 1, 4 i 5 Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się w postępowaniach prowadzonych na podstawie niniejszej ustawy.

Rozdział 6

Przepisy karne

Art. 34.

Kto:

- 1) wprowadza do obrotu wyrób budowlany nienadający się do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych,
- 2) ⁷² umieszcza oznakowanie CE albo znak budowlany na wyrobie budowlanym, który nie posiada właściwości użytkowych określonych w deklaracji właściwości użytkowych lub krajowej deklaracji, ;
- 3) umieszcza na wyrobie budowlanym znak podobny do oznakowania CE albo znaku budowlanego, mogący wprowadzić w błąd użytkownika, konsumenta lub sprzedawcę tego wyrobu,
- 4) umieszcza znak budowlany na wyrobie, niebędącym wyrobem budowlanym
- podlega grzywnie.

Art. 35.

Kto utrudnia lub udaremnia wykonywanie czynności kontrolnych właściwego organu, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 35a.

⁷³ Kto:

- 1) udostępnia na rynku wyrób budowlany bez oznakowania CE lub bez znaku budowlanego, lub bez informacji towarzyszącej tym znakom,
- 2) nie sporządza lub sporządza w sposób nieprawidłowy deklarację właściwości użytkowych lub krajową deklarację,
- 3) umieszcza w sposób nieprawidłowy oznakowanie CE lub znak budowlany na wyrobie budowlanym,
- 4) nie sporządza dokumentacji technicznej
- podlega karze grzywny.

Art. 36.

⁷⁴ Orzekanie w sprawach określonych w art. 35 i art. 35a następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 7

Przepisy zmieniające, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 37.

W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 oraz z 2004 r. Nr 6, poz. 41) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 38.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. Nr 166, poz. 1360 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 718, Nr 130, poz. 1188, Nr 170, poz. 1652 i Nr 229, poz. 2275 oraz z 2004 r. Nr 70, poz. 631) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 39.

Jednostki organizacyjne udzielające aprobat technicznych są obowiązane, w terminie do dnia 1 lipca 2004 r., przekazać do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego informacje, o których mowa w art. 9 ust. 5, dotyczące udzielonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy aprobat technicznych.

Art. 40.

Wyroby budowlane dopuszczone do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie na podstawie przepisów dotychczasowych i na zasadach w tych przepisach określonych nadają się do stosowania, w rozumieniu niniejszej ustawy, przy wykonywaniu robót budowlanych.

Art. 41.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 10 ust. 4 i 7 ustawy, o której mowa w art. 37, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych odpowiednio na podstawie art. 7 ust. 2, art. 8 ust. 6 i art. 9 ust. 6 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 42.

Ustawa wchodzi w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR ZNAKU BUDOWLANEGO

wzór Objaśnienia:

1. Znak jest zbudowany na proporcjach zbliżonych do kwadratu z przesuniętym lewym bokiem.
2. W kwadrat jest wpisana litera B wykreślona w perspektywie równoległej.
3. Wysokość znaku budowlanego (wymiar a) nie może być mniejsza niż 10 mm.
4. Przy zmniejszaniu lub powiększaniu wzoru znaku budowlanego należy zachować jego proporcje.
5. Ramka z nazwą "WYRÓB REGIONALNY WOJEWÓDZTWO" stosowana wyłącznie w przypadku oznakowania wyrobu budowlanego, o którym mowa w art. 8 ust. 2. W miejsce kropek należy wpisać nazwę województwa, w którym wyrób budowlany został wytworzony.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

(uchylony)

¹ Niniejsza ustawa wdraża postanowienia dyrektywy 89/106/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie zbliżenia ustaw i aktów wykonawczych Państw Członkowskich dotyczących wyrobów budowlanych.

² Art. 1 ust. 2 zmieniony przez art. 105 pkt 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. (Dz.U.2016.542) zmieniającej nin. ustawę z dnia 20 kwietnia 2016 r.

³ Art. 2 pkt 2 uchylony przez art. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2016 r.

⁴ Art. 2 pkt 3 uchylony przez art. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2016 r.

⁵ Art. 2 pkt 4 uchylony przez art. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2016 r.

- ⁶ Art. 2 pkt 5 zmieniony przez art. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁷ Art. 2 pkt 10 zmieniony przez art. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁸ Art. 2 pkt 11 dodany przez art. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁹ Art. 2 pkt 12 dodany przez art. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ¹⁰ Art. 2 pkt 13 dodany przez art. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ¹¹ Art. 2 pkt 14 dodany przez art. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ¹² Art. 2 pkt 15 dodany przez art. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ¹³ Art. 2 pkt 16 dodany przez art. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ¹⁴ Art. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ¹⁵ Tytuł rozdziału 2 zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ¹⁶ Art. 4 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ¹⁷ Art. 5 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ¹⁸ Art. 8 ust. 8 dodany przez art. 1 pkt 6 lit. f ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ¹⁹ Art. 9 ust. 11 dodany przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ²⁰ Art. 9 ust. 12 dodany przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ²¹ Art. 9 ust. 13 dodany przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ²² Art. 9 ust. 14 dodany przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ²³ Art. 9 ust. 15 dodany przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ²⁴ Art. 9 ust. 16 dodany przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ²⁵ Art. 9 ust. 17 dodany przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ²⁶ Tytuł rozdziału 3 zmieniony art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ²⁷ Art. 11 zmieniony przez art. 105 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. (Dz.U.2016.542) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 kwietnia 2016 r.

- ²⁸ Art. 12:- zmieniony przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.- zmieniony przez art. 105 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. (Dz.U.2016.542) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 kwietnia 2016 r.
- ²⁹ Art. 13 ust. 1 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 11 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ³⁰ Art. 13 ust. 1 pkt 5 zmieniony przez art. 1 pkt 11 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ³¹ Art. 14 ust. 1 pkt 5 zmieniony przez art. 1 pkt 12 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ³² Art. 14 ust. 2 pkt 4 dodany przez art. 1 pkt 12 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ³³ Art. 14 ust. 2 pkt 5 dodany przez art. 1 pkt 12 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ³⁴ Art. 14 ust. 3a dodany przez art. 1 pkt 12 lit. c ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ³⁵ Art. 14 ust. 4 zmieniony przez art. 1 pkt 12 lit. d ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ³⁶ Art. 15 ust. 3 pkt 3 dodany przez art. 1 pkt 13 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ³⁷ Art. 15a dodany przez art. 105 pkt 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. (Dz.U.2016.542) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 kwietnia 2016 r.
- ³⁸ Tytuł rozdziału 4 zmieniony art. 1 pkt 14 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ³⁹ Art. 16 ust. 2a zmieniony przez art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁴⁰ Art. 16 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁴¹ Art. 17 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁴² Art. 17 ust. 3a zmieniony przez art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁴³ Art. 18 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 17 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁴⁴ Art. 18 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 17 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁴⁵ Art. 18 ust. 3 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 17 lit. b tiret pierwsze ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁴⁶ Art. 18 ust. 3 pkt 3 uchylony przez art. 1 pkt 17 lit. b tiret drugie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁴⁷ Art. 18 ust. 4 zmieniony przez art. 1 pkt 17 lit. c ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.

- ⁴⁸ Art. 22c ust. 1 zdanie wstępne zmienione przez art. 1 pkt 18 lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁴⁹ Art. 22c ust. 1 pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 18 lit. a tiret drugie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁵⁰ Art. 22c ust. 1 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 18 lit. a tiret drugie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁵¹ Art. 22c ust. 4 zmieniony przez art. 1 pkt 18 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁵² Art. 22c ust. 5 zmieniony przez art. 1 pkt 18 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁵³ Art. 23a zmieniony przez art. 1 pkt 19 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁵⁴ Art. 25 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁵⁵ Art. 26 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 21 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁵⁶ Art. 26 ust. 7 dodany przez art. 1 pkt 21 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁵⁷ Art. 30 ust. 1 pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 22 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁵⁸ Art. 30 ust. 1 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 22 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁵⁹ Art. 30 ust. 1 pkt 3 zmieniony przez art. 1 pkt 22 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁶⁰ Art. 30 ust. 1a dodany przez art. 1 pkt 22 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁶¹ Art. 30 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 22 lit. c ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁶² Art. 31 ust. 1 pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 23 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁶³ Art. 31 ust. 1 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 23 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁶⁴ Art. 31 ust. 1 pkt 3 zmieniony przez art. 1 pkt 23 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁶⁵ Art. 31 ust. 1a dodany przez art. 1 pkt 23 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁶⁶ Art. 31 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 23 lit. c ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁶⁷ Art. 31a ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.
- ⁶⁸ Art. 31a ust. 4 dodany przez art. 1 pkt 24 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.

⁶⁹ Art. 31a ust. 5 dodany przez art. 1 pkt 24 lit. b ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.

⁷⁰ Art. 32a dodany przez art. 1 pkt 25 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.

⁷¹ Art. 33 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 26 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.

⁷² Art. 34 pkt 2 zmieniony przez art. 1 pkt 27 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.

⁷³ Art. 35a dodany przez art. 1 pkt 28 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.

⁷⁴ Art. 36 zmieniony przez art. 1 pkt 29 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1165) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2016 r.